

Nr. 23.

Brasovu,

23. Martie

1855.

gazeta este de două ori, adică: Miercură și Sâmbăta.
Păcănește pe săptămână, adică: Miercură, Protejata este pe un an 10 f. m. c.; pe dijumătate
an 5 f. înaintea Monarhiei.

Pentru tineri străini 7 f. pe unu Som. și pe anu
intreaga 14 f. m. c. Se promulgă la titlu poște
imperiale, cum și la toti cunoșntii nostri DD. cor-
respondenți. Pentru serie „poftă” se cer 4 cr. m.

GAZETĂ

TRANSILVANEE.

Scire trista.

P. O. Dn. Canonicu și Prepozitul capitularu Simeone Crai-
nicu repausă în 17/29. Martiu a. c. (Mai pe largu în Nr. viitoriu.)

Blasini, 12. Mart. Astăzi se mută la cele eterne iubitul nostru
tineru Petru Vulcanu. Această patimă de o băla de plamani inde-
lungată; fără unu tineru exemplariu de o sperantă bună; juristul abso-
luitu, carele, chiaru pre atunci fără chiamatul dela cele pamentesci, pre-
candu speră se și liea remuneratiune pentru ostenelele puse pre cam-
pulu sciintielor, și se faca servitul dulcei sale patrie, tronului și na-
tiunei. Totudeodata fără elu și nepotulu nemuritorului episcopu Vul-
canu. Lipsese, cu care avuse elu a se lupta necurmătu inca și că
scolariu, acum in dilele lui cele din urma pana intr'atata crescuseră,
incat unii romani iubitori de omenime de aici anumitul DD. I. G. și
B. P. se astăzi chiamati a midiloci și a deschide colectiuni private
pentru ajutorarea aceluia in dilele neputintiei sale. Pentru care fapta
filantropica procdiatoria din o anima compatimorile de patemindă
umanitate, nu voru lipsi toti cei bine simtitori a si într'uni simtio-
minte recunoșciintelor sale. Fieci tineră usioră!!

nea barbatu pe lunga tōte institutele nōstre cele mai mari, pe unde
ramură acăstă de sciintia inca nu sī a pututu face cuibul statornicu.
și pe alocurea nici de cătu. — Tineri pentru specialitatea aceasta
voru mai veni in scurtu absolviți dela Politehnicu din Viena, și fară
de desemnu, mai vertosu linearu, in veaculu acesta mai nici pluga-
rul nu se mai pōte lipsi. Ce e dara de facutu? Trebuie sa familiari-
sam discursurile și de feliul acesta și se pasim la iniștiarea 1
postu și pentru ramură acăstă celu pucinu la cele 3 gimnasie roma-
ne. Celelalte gimnasii și scoli normale și reale străine suntu mai
dearendu proovedinte și cu scola de desemnu. —

Dela Calea lui Traianu.

Becleanu, 25. Februarie 1855.

(Capetu din Nr. tr.)

Desi cam tardiu, totusi cutediu a refletă și pe D. corespondinte de
sub Heniu G. M. unde in Gazetă Nr. 5 intre altele dice: „daca nu
este nici cum altu modru, sa se des clericului mai bine, cu unu vest-
mentu mai putinu, al caria prețiu, se se șoptească la carti,” bine le
frumōsa opinione individuală! Dara unu singuru nu face totulu, o
rendunea nu face primavera — și eata Domnule corespondinte in anii
dela revolutiune incōce pretiulu bucatelor se sui, fundatiunea in ge-
nere cum și in specie pentru unul fiecare nici sau scarită, nici sau
marită, e totu ca înaintea revolutiunii, fundatiunea pentru unu anu e
8000 florini m. c., cu aceasta suma după calculu sa se primeasca ată-
tia tineri, cătu menită suma nici se intreaca, nici se remana. — In
anii cesti după revolutiune pe lunga tōte socotelele din menita suma
pe 1855 sau speditu 2000 f. m. c., și au mai remas 6000 f. mon. c.
Sau primitu la începutu 44 tineri, ore acum cu 120 f. m. c. pot se
sustine unu tineru in timpu de acuma anuatim, cu viptu bunu, im-
bracaminte, cuartiru, chartia, negreala s. a. —

Suntu alte capete mai carunte care se voru ingrijii parintiesc,
ce se li sa subtraga peastră scumpetea bucatelor, și ce se li sa
predee. —

Se punem dăra se li sa subtraga unu vestimentu după opinionea
D. corespondente de suptu Heniu pentru cartile cele teologice, altu
vestimentu pentru charistia; eata in anulu acesta li se subtrasera trei
vestimente in prețiu de 13 fr. m. c. coturnii, imbracamintea vestă și
ciocănci, subtragaise acum și reverenda după opinionea D. corespondinte,
eata aci suntu vestimentele seminariale, acum dealise cartile te-
ologice in mana, și tramitalu a predica, cuventul adeverului fore
prescrisele vestimente preotiesc, avendu mai alesu și una palarie es-
indu perulu capului prin fundulu ei, apoi aci putem si chiaru in
præsa risulu altoru națiuni, și cine va dice ca cutare e teologu, seu
se va manifesta elu a si teologu; candu unii pot se la casele pa-
rintiesc asia suntu in miseravera stare, cătu parintii lucrându la altii
si castiga pentru sine si familia hrana de tōte dilele; altii n'au nici
parenti, nici rudenii. —

Adeveratul ca de au fostu ore candu tempulu ca se sia clerulu
cultu — e chiaru acumă — candu ochii lui Argosu sunt cintati asupră
nōstra, — ei dar' apoi se me credi Domnule, ca cartile teologice le
pote studia memoriter pona e in seminariu si atunci in pripa n'are
lipsa acea mare de ele, cătu de haine — pentru saracia; — apoi pre-
usioru se pōte proovede cu ele după asediarea sa in parochia — chiaru
si in anulu alu doilea, cace atata putere are oricum unu preotu, eco-
nomu bunu, ne asupritu de copii; si pentru acesta timpu s'ar pute
face o regula canonica pentru provisionarea de carti suptu glōba. —
Candu near' ajuta fundatiunea seminariului, ar' si prea de dorit u
dotare a teologilor si cu cartile trebuintiose. Timpulu si zelulu me-
cenatilor le potu face tōte bune. —

Monarchia Austriaca.

TRANSILVANIA

Brasovu, 1. Aprilie n. Din intimplare dedui in dilele acea-
ste preste mai multe discursuri, care aveau de materia lipsă cea
mare a institutiunii tenerimel nōstre in artile frumōse. Resultatul
discurselor acelora nu putu si altul decat o dorintă declarata, că
sindu prin putintia sa se midilocăsa pe lunga scōlele gimnasiali ro-
mane o institutiune celu pucinu de 2 — 3 ore pe săptămână in de-
semnu, dupace in musica vocală se facura unele incepaturi. —

Despre necesitatea acestei institutiuni nime nu se mai indoiesce,
nămai sa se pōta afă unu mecenat, care sa-si adauga braciele sale
de ajutoriu materialu la încordarile comunei acesteia, care nu incēta
a totu jertfi in favōrea scōlelor pe di ce merge mai cu zel. Lipsa
de barbatu bine adaptat in ramură desemnului si a architecturei nu
avemu. D. Stefanu Emilianu (alias Kertesz) a doveditul destoinici'a
sa cu destule probe, laudate de cei mai probati artisti de feliul ac-
esta, prin care a datu unu documentu la straini, cumca națiunea noa-
stra are si in art'a cea de distinctiune a străbunilor sei romani in-
genie si genii destule, indata de aceste au parte de o cultivare mai
deaprope. Abstragendu dela parastasulu pentru martirii cadiuti in
anii revolutiunii, candu compuse Dsa din arme frumosulu acelu cata-
falcu; dela portile triunfale ce le redică cu maieștria admirabila in
onōrea Serenităței Sale Principelui gubernatoriu si chiaru si a portiei
eei generali la primirea Maiestatei Sale, facute in stilu architectonicu
din scanduri simple spre multa mirare si placere a privitorilor, —
transparentele cele grandiose care puteau face onore ori carei cetati,
facute in timpu scurtu de mirare pe lunga alte occupatiuni; dela planu-
rile proiectate si conducerea edificarei scōlelor estoru maretie, pre-
cum si a fabriciei cei grandișe dela Zernesci si alte prin Moldova si
Tiér'a romană, latirea musicii nationale, a jocului „Romanu”, teatru
s. a.; apoi numai art'a de desemnu cu tōte ramurile ei i castigă Du-
misale atatu înaintea superiorilor sei la scōlele catolice, cătu si a co-
munitatei de acolo o stima si pretiuri favoritōre; si acum vedem, —
ca pentru harnici'a sa fără acordat, ca invetigatorul de desemnu chiaru
si la scōlele sasesci de aici. Tōte aceste, ca prin treacatu, le atin-
seu numai pentru se ne putem lauda, ca nici in art'a acăstă de
lipsa si de mare prețiu nu ne lipsescu barbatu calificati de ajunsu, nu-
mai cum disceu sa se mai afle mecenati, carii se pōta aduna aseme-

Monarchia austriaca

TPANCIJLBANIA.

Шъркаиа, 2. Април n. Дн погтеа треквътъ кътъръ днчепъ а ардо аичи дн страда веке апроне de чететори. Пепорочиреа постръ вълтъдъ обфъ къ тълъ фъръ мътъ съ каселе ротъпилоръ де кътъръ пошта din Шъркаиа, къ о страда днтрареа съсеасъ, с'а превъквътъ дн чепъщъ. (Ачеасть штъре трестъ се днпъръши де кътъръ офічилъ постъдъ din Шъркаиа пе ла З бре de погте, не къндъ фокълъ тай тистъя из тътъ фъри са каселе деаржандълъ.) —

AUSTRIA.

Bieni, 27. Марцъ. Да курграа днпърътъ скъ се фактъ прегътъръ пептъръ о притъре фримбъсъ а Днпърътъ Наполеон, каре престе кътъва зъле се аштентъ аичи, днпъ штъръ съзъре. Капелене тъскане але рециментелоръ стационаре аичи аз ши притътъ ординеа пептъръ днпъцарса шелоделоръ национале французешти. — Се тай аштентъ по тътъ фъръ о депешъ din Парисъ, прін каре съ се днвоиесъ ши Днпърътъ Наполеон да днкеибреа вънъ армийстъръ, къ сорокъ де а се прештийда къ 10 зъле днпърътъ днпъчепъръ ресбоиля.

„O. D. R.“ днш дндреантъ штъреа decspre сънтскріереа трактатътъ днпъръ Спания, Портгалиа, ши Апъсен, зикъндъ, къ ачелаш днкъ пе фъ сънтскріе, чи ера гата а се сънтскріе.

Асемене ши депеша decspre търтеа лв Іскендър Бей (графъ Іански) се дндреантъ прін штърътъ дела Бъкбрешти, кътъ елъ се афъ пътътъ рънитъ днпътъ атакъ, че авъ къ кавалерия ресеесъ ла Евпатория дн 5. Марцъ.

* Маiestatea Ca къ мандатъ преа'палтъ din 17. Марцъ а въненоитъ а ордина, ка рецим. Nr. 11 de злани, че пърта пътеле: „Александър Чесаревичъ клірономъ de тропъ алъ Ресеи“, съ се пътесъ: „Днп. Александър II. din Reseia.“

— Жърпале европене скріе decspre декърсълъ конференцелоръ къ тълъ дндоиель de вързътъ ресватъ дефинитъ. „Морнинг Ноствъ“ жърпалъ лв Палмерстон скріе, кътъ с'а сънтскріе ти протоколъ алъ доilea de пленипотенци пътерилоръ, ши ва тревзъ съ се отъресътъ, днкъ консфътъръде decspre вънъ пъктъ се воръ днкеиеденъ пъпътъ дн цепералъ съ ва пъши ла алтъ пъпътъ, оръ къ, днпъ притъреа злни пъпътъ дн цепералъ съ ва пъши ла алтъ, фъръ а се пъши ла дефицеря атъпътълоръ. Дн касълъ ачестъ din вързъ се погте, ка дн 10 зъле съ се десватъ ши съ се отърасъ decspre тъто 4 пъпътъ, еаръ пептъръ детайлъ пъпъгелоръ фаче de злпъ съ тълъ тимпъ; пептърътъ челъ din тълъ пъпътъ къприне d. e. o ревисъне перфектъ а тълторъ трактате ши конститъреа Принципателоръ Днпърене. Такъ конгресълъ ва отърж пе деаспра днтревъчъпълъ челе тай капитале in цепералъ, вътъ веде днскрътъ ресватълъ ши злнде не афътъ къ Reseia дн привидъ пъпътълъ алъ З-ле decspre Севастополе ши цертъръеа флоте ресеши дн Мареа пъгръ. — Дн зине траце жърпалъ лвареа атъпътъ а тълторъ, ка съ пе креадъ преа тълъ дн ресватълъ конгресълъ de Bieni, ши къ штъреа че се респъндъ, къ пъпътълъ притъ с'а дефицътъ педенълъ дн 17. ши с'а притъ de кътъръ тоцъ, е къ тълъ фалсъ.

Штърълъ ешите пъпътъ акътъ decspre конгресъ, каре пъстреазъ вънъ съкетъ фърте таре, пе съ адевърате, чи пътъ челе пъблъкътъ de нои, зиче „M. II.“, вор фъбасате пе адевъръ. Пъпътъ акътъ даръ се сънтскріе пътълъ протоколъ пъгдъцъпълъоръ de жои, каре къприне по челе 4 пъпътъ ши есплікареа постръ, ши пленипотенци ресеши ти съпътскрісеръ еаръшъ пътъ къ ресервъ: „ка демпнитатеа днпъръціе ресеши се пе съфера пъчи о давъ.“

„Кропикъ“ скріе din 23. Марцъ, кътъ дн зива ачеста, се съпна а 5., с'а съпътскріе протоколъ, каре дефицътъ протекторатълъ Принципателоръ пе вътъръ. —

„Indenendenца белцікъ“ скріе, къ декърсълъ конференцелоръ ва тревзъ съ фъсъ скрътъ, фъндъкъ о евентвалитате а оперъчъпълъоръ тълтаре дн Кримъ ва траце днпътъ песте тъто конференцоле, ши апои о партітъ съдъ алта ва фъ сълътъ ашъ ретраце кончесъпълъ фъкъте. —

Cronica strainga.

Стадіялъ челъ погъ алъ лвкърърълоръ.

Конференцелоръ дипломатиче декъргъ дн Bieni, еле днсъ де-къргъ дн челъ тай таре съкетъ; къ тъто ачеста скопълъ лоръ съ штъе, ачелаш есте: *Pectasparea пъчи о кътъ с'а pstea mai ksrjndъ*. Днтръачеа греятъціе пе каре ле днпътъ дипломатиче дн чесътъ кале спъбъсъ еаръш съпътъ днведерате ши къар дн злеле ачеста съмътъ къ ачелаш с'а тай днпътълътъ. — Din депеше черкъларе ешите дн декърсълъ лвпълоръ Фафъ ши Марцъ дела кабінетеле din Bieni ши Берлінъ ка ресеицъръ ши кон-трапъръспъпъръ се кълеце, къ Преса пе авъндъ пъчи о днкредете

дн погътърълъ ши лвкърълъ кабінетелоръ апъсene, пе о парте погътъте а се дндатора кътъ днпълъ къ пимікъ ши ла пимікъ чеъръ челъ тай дн деандро пе вътъръ; еаръ фъндъкъ ачелаш чеъръ днпълъ днпъса ка, днкъ вреа съ се парте ла конференцъ, съ се погътъре пеапътълъ ши din капълъ локълъ, кътъ пе днпъплекъпълъ, а прийтъ Reseia коадівпілъ de паче ашea прекътъ i се воръ днпълъ днпълъ de кътъръ Апъсен, атъпътъ Преса днкъ съ скобе къ ресбоиа асъпра ачелаш, — ашea Преса пе пътълъ къ латъдъ шиа съмътъ дндаторише, чи днкъ таре ши тай де-парте ши днкълъ кътъ, хотържреа днтеи цертане dela Франк-фуртъ фъкътъ дн привидъ дн psperei дн tishkare а арматеи статърълоръ цертане еа о днцелене ашea, къ арматеи ачеста погъп-десе пе пічоръ фе ресбоиа, пе аре съ се пътесъ ка ши кътъ еа с'ар скъла пътълъ асъпра Reseie, чи къ ачелаш ва авеа съ фактъ фронтъ днкъ ши асъпра оркърътъ днпътълъ въчіпъ. Акътъ фъндъкъ Церманіа се днвичінэзъ къ Dania, Елвейа, Белців, Olanda ши — къ Франца, се днцелене преа шоръ, къ Преса ръстълътъчъндъ хотържреа днтеи цертане ашea прекътъ възърътъ тай днпъсъ, пе къпътъ de вършташъ пе пічъ вънъ din статърълъ челе търпнте, декътъ пътълъ пе зла ши сънгъръ Франца, асъпра къреа днпъса есте пінъ de пренпъсъръ греле. Din контръ Аустрия піч-декътъ пе погте съфери о асеменеа ръстълътъчъре а свъсъ атиссе хотържреа dela Франкфуртъ. Ашea din къселе ачеста статърълъ Церманіе стаъ атедите, пештъндъ днкътълъ съ апъче.

О алъ греятътъ тътъ асеменеа de таре се підікъ din парте Търчие. Се паре брешкътъ, къ Порта ва фі симіцътъ, кътъ din ачелаш кари о ажътъ пе днпъса дн контра Reseie, с'а пресъ ши бтені къ кътете дндоиошъ. Дечі днпъ штъръ тай погъ съсите dela Константинополе се спъне, къ акътъ din тъто погътърълъ скълате асъпра Reseie, Търчиа есте ачелаш, каре дн проине kondi-ципілъ челе тай шоръ de прийтъ. Ашea de ексептълъ: Порта чеъре ка коръбіереа пе Днпъре съ се днвчиштъдезе (кътъ пе се аратъ); Reseia ръспнде: въкъросъ; аз пе т'амъ днввойтъ езъ, ка гъра Днпъре съ стеа свъ контролътъ комъпъ? Порта чеъре ка днпъса сънгъръ съ рътъчътъ domnitorе a Dapdanелелоръ; Reseia ръспнде: Mai біле Търчиа декътъ Енглезъ орі Французъ.

Порта пе съфери протенторатъ песте крещтіпъ съпъши еи; Reseia зиче акътъ: Фie, пътълъ релецеа крещтіпъ ши крединчошъ еи съ се апере ши асигъре свъ гарандіа тътъроръ погътърълъ. Порта пе чеъре Кримълъ ши пічъ къар съфъртареа Севастополе; Reseia прийтеште въкъбръсъ ачестъ котпътътъ. Порта чеъре о шоръ деспътъгъбъре а спеселоръ de ресбоиа. Да ачеста пе штътъ че ръспнде Reseia. . .

Порта пе се ласъ одатъ къ капълъ de свъзепанітатеа са асъпра Принципателоръ ротъпешти ши се дндаторъ але къзъші лоръ дн тътъ кіпълъ ексістіпда лоръ політікъ ши националь; Reseia зиче, къ пътъ пасъ, фie ши ашea.

Днтръачеа толдово-ромъній ка інтересація ла късса ачеста de відъ съд de търте а лоръ, пе лъпътъ чеъши апъръ дрентърълъ челорълалте погътъръ. — Днтръачеа піміні пе къпътъ чеъза че заче асъпъсъ дн сінълъ вътърълъ. —

ФРАНЦА. *Parisъ*, 26. Марцъ n. Пептърка къ атътъ тай біле съ се прічепъ стареа лвкърълоръ decspre каре ворбірътъ тай дн съсъ, се къвіпе а траце лвареа атъпътъ асъпра вънъ днпърълъ, каре токта акътъ се івеште дн жърпале челе тай таре днпърълъ, офіціале ши неофічіале.

Ачелаш есте, къ вънъе жърпале днпърълъ фоіа ши реко-тъндъ пътълъ паче ши еаръ паче, къ ачелъ адаосъ, къ спре а се пътъа днкъе пачеа, пічідекътъ пе с'ар чеъре къдереса ши padereea Севастополе, чи къ а фостъ de ажъпъ кътъ апъсенії авъсеръ кърацілъ de а таре шиа днпътътъ, а еши пе пътълъ ресесъ дн Кримъ ши а къштіга дѣтъ вътълъ кръпте, ла Алма ши Інкер-ман, еаръ апои а ста ши а съфери о еаръ фърте греа пе ач-лаш пътълъ, фъръ ка арматеи ресесълъ съ фіе дн старе de a'тъмъка тъкаръ вънъ пашъ din пъсечіпілъ лоръ, — пептърълъ глоріа de арте ши браввръ лоръ къ атъта е скътітъ de оріче патъ; de алъ парте къ глоріа артелоръ ресесълъ днкъ тай къштігатъ при ачелаш, къ Севастополе днкъ тай пе а къзътъ; еаръ се аичи фрътъ, кътъ пачеа с'ар пътъа днкъе фъръ пічъ о скъдереса ресесълъ чеърълъ ачесторъ статъръ ресбоиітъ. Din контръ алте жърпале вънъ днпърълъ а шті пітікъ decspre днкъе пачеа пъчъ челъ пъдінъ пъпъ къндъ пе ва къдеа Севастополе, ши бате ла окъ, кътъ днпъръ ачеста стъ астъдатъ ла локълъ днпътъ токта „Monitорълъ“ челъ таре офіціалъ. Ачелаш пъблікъ ши тай декържандъ, adikъ дн 27. Марцъ вънъ артіклъ, алъ кърълъ къпрайсълъ тай пе скъртъ есте:

Лнпърътъ Nиколае с'а днчеркатъ а днпътълъ папа пріе чеълъ въкъ але Царілоръ прівітъръ ла съпрема domnі престе Европа,

Дэпъче джеслă а съвѣгатă таи тълте провінції ші дэпъче не тълте ші посілітатеа рестаторній векей Полопій. Авторвлă дп І.ртания о сълже къ totvăлă французій сале, де каре пътна съборлă комінітърілорă сале ворбіндă деспре Бесарабія къ вълă лімаком о скъпѣ Domnitorvlă Австроі, апоі крезъндă елă (Царвлă бацій деспредзіторів, вълă Молдованă а адресатъ редакторвлă жэр-Ніколае), къ о аліандъ дптре Франца ші Брітания ва фі престе паллăи La Presse d' Orient о епістолъ каре мерітъ атепципіеа пътніцъ а се джекеі ші сокотіндă, къ імперівлă челъ пош Фран-цепераль ші пе каре о сокотімъ demп de a o трече дп колобозескъ ва ста дп препъслă тутторд, се ашъці а крде таі de-шарте, къ а сосітв ачеле тінхте допіте, дптрв каре съ съвѣгате Константинополеа ші Dapdanелеле одать пептрв totvăлла ші къ ачеста съ пътъ корбпъ фаптелорă сале. Евенімінеле дпсь а-търпъ къ totvăлă преведеріе Аттератвлă Ніколае; пептркъ дптрвъ Франца ші реставръ троцлă фтперътескъ, джеса къ а-честа пъсе о контрактъпъ Rscieі, се ші алій таі къ тóте ста-твріе, еаръ Rscieі ръмъпе сінгуръ. Фіндъкъ дп Rscieі Царвлă есте totvăл ші дптрв тóге, ашea къ тбртета Атп. Ніколае діспрѣа педека чеа таі таре din дрѣтвлă пъчей. Фіе ка Александръ съ dea еаръш Rscieі пачеа ші съ апвче дрѣтвлă політіе, de-шаче. —

— Ашea скріе „Monitorvlă“, еаръ къ ачеста дъ лятеі съ прічепъ къратъ, къткъ кабінетвлă Францеі ші Аттератвлă, съ зікъндă таі віне, Франца тóть ар фі пътврпсъ de ачелъ адевъръ, къ Царвлă Rscieі пъ воіе пічі таі тълтъ пічі таі пъдинъ, декътъ decfiiпцареа імперівлă тврческъ, съвѣгареа лві, апоі ші съвѣ-гареа дптреі Европе. Ашea есте, ачеста фі паплвлă Rscieі ші таі ва фі дпкъ пе кътъ ва рѣмъпе Rscieі Rscieі ші ръсър-твлă ръсъртгъ; еаръ челъ каре се таі дндоіеште de ачестъ ade-въръ, ачела пъ мерітъ ка съ пérzъ чіпева пічі вълă тінхтъ de діспвтъ къ джеслă.

Поте фі, къ аквіп дп зілеле постре се ва джекеіа о паче ші таі съпътбсъ ші таі болпъвбсъ, кат ка чеа din a. 1815; пъ ворѣ трече дпсь 30 апі ші Rscieі се ва архка аснпра ръсъртв-лві къ пътврпсъ дптреітъ таі таре декътъ ле аре джеса астъръ ші totvăлдатъ къ дпчезітъ пофъ de ръсъвpare. Idea, къткъ ръсъ-ртвлă треікъ съ devіп пропріетате a Rscieі, с'а префъктъ de 150 апі дпкобе дп съпцеле ші тъдъва ръшідоръ. Франдозій о штів ачеста ші Nanoleon III. о штів таі віне декътъ орікаре ал-твлă; de аічі фербінтеа лві dopindъ de a меріе елă дпсвши да Крітъ ші а дпчерка піште вътълій, къроръ асеменеа лятеа по-стръ пъ а таі възгатъ. Чі Nanoleon афълъ контрапі пътврпсъ ла паплвлă кълъторіе сале. Нічі енглезімръ пічі таі въртосъ цер-таплімръ пъ ле віне ла сокотель, ка Франца съ се фолосескъ de окасіоне ші съші реноіескъ gloria de съб. Nanoleon I.

ТВРЧІА. Константинополе, 20. Марців. С'а zică таі ade-севорі, къ Порта се окпъ дп totvăлдатъ къ реформе ші леци-іпі къ totvăл поль ші къ джеса пъле тешеі да о констітюіоне, каре ва еші таі въпъ de кътъ тълте алтъ констітюіоні евро-пене. Еатъ лецие таі пе сквртъ каре с'а дпфіппатъ de къндă кърце ръсбоівлă *).

— Консілівлă Tanzimatвлă а фъкътъ лециіріе вртътіре, пе каре леа дп санкціонатъ ші Маіест. С. Султанвлă.

I. Леце че прівеште да атрівціоніе консілівлă Tanzimatвлă:

Еа къпрінде капітвлеме вртътіре:

1) Деспре лецие църїй. 2) Деспре есекітареа лециіоръ дп фіпцъ. 3) De прочедръ.

II. Леце че прівеште да органісареа інтеріоръ а консілів-лă Tanzimatвлă.

Еа къпрінде капітвлеме вртътіре:

1) Деспре деліберръ. 2) Деспре регламе кореспондин-дцеі. 3) Деспре хотържріле, ресвлате din деліберръ.

III. Леце че прівеште да кіпвлă комінітеріе ші атрівціоні-лоръ регламентелоръ че се ворѣ адонта пе віторъ.

IV. Леце че прівеште да пепалітъдіе пептрв ръпіръ.

Еа се комініле din капітвлеме вртътіре:

1) Деспре ръпіре. 2) Деспре фортшагъ. 3) Dеспре мі-твіре. 4) Регламе ші докърі вептрв жадекатъ.

Губерніл імперіал се окпъ а фаче традвчереа ачесторъ леци дп таі тълте літві.

Tîr'a romanescă si Moldavi'a.

Букрещі, 15. Марців в.

Маі репродвчетъ о кореспондинцъ дпппртъшітъ de Domnul Cion дп „Патріа“, пе каре Domnia Ca o пъблікъ съптъ тіт-1818: „Аттреваре націоналъ“ ші о прекважпть аша:

„Ап кърсвъл азълѣ троскътъ а апъртъ дп Франца о бро-швръ дптітвлатъ Lettre a l' Empereur. Ачестъ брошвръ скрісъ вълѣ тóтъ пропавлітатеа de вълѣ emigratъ полопеzi се окпъ de політика цепераль а Европе къ tendinцъ ка съ демістре дреп-

ціялъ ші пе каре о сокотімъ demп de a o трече дп колобозескъ ва ста дп препъслă тутторд, се ашъці а крде таі de-шарте, къ а сосітв ачеле тінхте допіте, дптрв каре съ съвѣгате Константинополеа ші Dapdanелеле одать пептрв totvăлла ші къ ачеста съ пътъ корбпъ фаптелорă сале. Евенімінеле дпсь а-търпъ къ totvăл преведеріе Аттератвлă Ніколае; пептркъ дптрвъ Франца ші реставръ троцлă фтперътескъ, джеса къ а-честа пъсе о контрактъпъ Rscieі, се ші алій таі къ тóте ста-твріе, еаръ Rscieі ръмъпе сінгуръ. Фіндъкъ дп Rscieі Царвлă есте totvăл ші дптрв тóге, ашea къ тбртета Атп. Ніколае діспрѣа педека чеа таі таре din дрѣтвлă пъчей. Фіе ка Александръ съ dea еаръш Rscieі пачеа ші съ апвче дрѣтвлă політіе, de-шаче. —

„Ап брошвръ дптітвлатъ Lettre a l' Empereur каре аі репрофъ дп челе дово дпвъ зрѣлъ пътре але стімбілъ дле жэрпладъ, есте въл пасація каре се atinu de націоналітатеа Бесарабіанъ, adică Moldavъ саі Ромънъ, din каре факъ ші ел парте. Къ тóте къ легалітатеа Дле, Domnule Pedaktorъ а комбътъ дпндеслă, при date, idea ретъчітъ а авторвлă, пъ тъ почв опрі de a рефвта асердівіле пе каре претіnde але съсдіпе пеапъратъ пія пештица фаптелорă.

Авторвлă, каре апъръ о кавсъ дроптъ, ші чере ка съ пълъ чіпева пептрв джеса дово грэйтъці ші дово тъсвръ, аре къ-важтъ; dap' ar фі пътврпсъ аръта таі тълтъ еквітате кътре челе-ладте. Те пофтескъ, Domnule Pedaktorъ, съ віне воіешті а трече дп віторвлă дптітale пътре дпспъслă каре тъ крэзъ сфордатъ аі адреса.

Пасаціялъ със zică дпчепе аша: „Кътъ деспре націоналітатеа Бесарабіанъ, ачееа есте къ totvăл пептіпбсъ, къні къмъ с'ар фаче съ редівіе въл лякъръ каре пічюдатъ n'a есіст-татъ?“ №; націоналітатеа Бесарабіанъ пічюдатъ n'a есістіатъ прекъмъ n'a есістіатъ пічюдатъ націоналітатеа Посеніанъ. Къ тóте ачестеа аколо есте о націоналітатеа Полопъ, ші пічюдатъ nиміні n'a къцетъ а denera націоналітатеа полопесілорă din Посен. De асеменеа націоналітатеа ромънъ саі moldavъ каре, de 17 секвілі есістъ пе пътжітвлă Бесарабіеі, пъ чере ка съ о фактъ чіпева съ редівіе: Ea есте аколо тръиндъ ші тръиндъ ші intaktъ ка дп чеа dintъz zи къндă ветеранвлă романъ вені, къ саквлă dea спі-паре, ші пъсе стъпніре пе ачестъ аваппостъ, къчерітъ de леци-ніліе лві Traianъ ка съ опе о баріеръ барбарілоръ de атпчі, каре дпчепеа съ конпіндъ Европа.

Лпазгъратъ съптъ асеменеа авспіціярі тілітаре історія Мол-довеі погрешітъ пъ пътврпсъ дптітвлатъ декътъ о серіе de ресбоіе. Абіа дера дпчепеа а прінде да съфлетъ дпвъ пъвъліріле Atілі-лоръ ші але Цепгіскапілоръ, ші евѣ а съсдіпе ляпте кржичене дпконтра зиггерілоръ, а полопілоръ, а тврчілоръ ші а козачілоръ; дар пічюдатъ n'a фостъ оквпатъ de кътре пічі въл din ачесте-ніопре.

Лп тімпвріле ачеле de барбаріе, се штіе бре че ера о ок-паівнѣ? Къдеа фъръ де штіре аснпра зпеі дърі, се естерміна тоці локвіторіи саі се ръпа локвлă; de аколо деспвієріле ач-леа, жефвіріле ачелеа, кътропіріле ачелеа, de каре ворбеште а-тврвлă дп Lettre a l' Empereur. Къ тóте ачестеа попорвлă Moldoveanъ пъ sheda пеппъсъторъ; пъ лъса а і се віола теріто-рлă къ пересвіпаре. Ачей карі с'а дпквтътатъ, totvăлдатъ ай възгатъ браввра солдатілоръ съ; Баіа, Валеа-Альѣ, Домітра-Рошіе, Ракова ші атътета алтѣ вікторіи челебре, о демістре къ-пнествіларе. Кътъ одать дпкъ ел лвікъ оғенсіва, ел дпквтътатъ totvăлдатъ вісітеле каре вечій кътезътірі венеа de ле фъчеа; ші daka Полопій ай венітъ пъпъ ла Съчеава, Moldoveni с'а дпвъ пъпъ ла Леопольдъ.

Фаптеле ачестеа огнітъ атестате пріп апалеа moldovenilorъ прекъмъ ші пріп ачелеа але попбрелоръ каре і дпквтъръ, къ тóте къ ачелеа таі адеворі ай фостъ скрісъ къ пътніпіре; пъ тре-бъ декътъ а конпілата пе Кромер, Карамзин, Енгел, Хатер ші атъці алді історічі.

Еатъ пептрв віаца тілітаръ а Бесарабіеі.

Ecictinca са політікъ пічі дтътъ пъ ціте фі пъсъ ла дпдо-іель. Ачестъ провінціе, пріп посідівіеа са топографікъ дптре Marea пёргъ ші Карнадъ fiindъ, къмъ амъ ziche, ка о борѣ дп-тре Nордълă ші Оріентълъ Европеі, а фостъ ші ва фі totvăлдатъ таітврлă ресбоіелоръ каре ворѣ ісвакпі дптре ачесте дово ре-циятъ. Полопій адеворі с'а дпквтътатъ къ тврчій ші къ тътаріи пе теріторівлă ачеста; dap de кътъ орі пърділе беліцеранте ші di-верселе статърі але Европеі оріентале n'аі конпрактатъ аліандъ къ шодовенії? Ачеле трактате вртате кіардъ къ полопій, ачеле трактате есістъ, съптъ къпоскъте; авторвлă ar фі пътврпсъ съ ле чітескъ.

Дакъ ar фі фъкътъ ачеста, ел ar фі възгатъ къ Бесарабія пъ а фостъ, къратъ ворбіндă, къчерітъ de Rscieі, прекъмъ пічі Moldova пъ а фостъ къчерітъ de Тврчіа, а къріа съзепанітате ea de въл-воіе а реквоскъто, фъкъндă трактате каре і гарантезъ ecictinca са політікъ; ar фі възгатъ къ, авіа къ 40 de ani дп вртъ, кабі-петвлă ресескъ, кіар пріп о тештешвіре de ачелеа каре авто-рвлă ле хваленіе, а штітъ а ескамота Бесарабія пріп трактатвлă дела Букрещі, къмпърлăндă пе комісарій тврчі, пре карі дпсь губерніл імперіал отоманъ дествлă de аспрі і а педенсітъ.

Еатъ ecictinca політікъ а Бесарабіеі.

(Va urma.)

* Реподвсе дпвъ кътъ леа традвсъ „Патріа.“

